

ΙΕΡΟΣ

ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΠΡΟΝΟΙΑ, ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ, ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΜΥΡΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΔΑΠΑΝΗ ΔΕ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚ. ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ «ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ»

ΕΤΟΣ Β'. | ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ τῇ 25 Αὐγούστου 1912 | ΑΡΙΘ. 73

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΠΕΙΡΑΖΟΜΕΝΟΣ

ΡΗΜΑΤΑ ΖΩΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

Προβεβουλευμένα και άπεγνωσμένα, προσπάθειαι Ἡρωδιανῶν, Σαδδουκαίων καὶ Φαρισαίων. Ὅπως παγιθεύθη καὶ ἀπολεσθῆ ὁ Ἰησοῦς. (Ματθ. 22, 15—46).

Τὸ αὖριον ἀναγινωσκόμενον ἱερὸν εὐαγγέλιον περιέχει τὴν ἱστορίαν μιᾶς ἐσχάτης ἀποπείρας ἐκ μέρους νομικοῦ τινος, προσελθόντος πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ μετὰ κακεντρεχείας ἐρωτήσαντος αὐτὸν «ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ». Αὐτὴ ἡ ἀπόπειρα ἔλαβε χώραν μετὰ δύο ἄλλας προηγηθείσας παρεμφερεῖς ἀποπείρας ἐκ μέρους τῶν Ἡρωδιανῶν καὶ ἐκ μέρους τῶν Σαδδουκαίων, οἵτινες ἐπίσης προέβαλον καταχθονίους ἐρωτήσεις οἱ μὲν Ἡρωδιανοὶ περὶ τῆς νομιμότητος ἢ μὴ τοῦ φόρου εἰς τὸν Καίσαρα, οἱ δὲ Σαδδουκαῖοι περὶ αἰωνιότητος καὶ ἀθανασίας τῶν ψυχῶν καὶ ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν.

Ὅλη δὲ ἡ εὐαγγελικὴ αὐτὴ περικοπή, ἢ τε ἀναγινωσκομένη αὖριον καὶ ἢ ἀμέσως πρὸ αὐτῆς, ἢ περιέχουσα τὴν ἱστορίαν τῶν προμελετημένων καὶ προσχεδιασμένων καὶ ἀπεγνωσμένων τούτων προσπαθειῶν τῶν ἐχθρῶν τοῦ Ἰησοῦ, οἵτινες δι' ὄλων τούτων ἐπεδίωκον σταθερῶς ἕνα καὶ

δριστικὸν σκοπὸν, τὸν ἀφανισμόν καὶ τὴν καταστροφὴν τοῦ Ἰησοῦ, ἢ περικοπὴ δὴ αὕτη ἐν τῇ δόξη τῆς περιέχει ἀληθείας ὑψίστης σημασίας καὶ σπουδαιότητος, ἀληθείας, ἐν ταῖς ὁποίαις ὅλοι οἱ αἰῶνες ἐνέκυψαν μετὰ σεβασμοῦ καὶ τὰς ἠκροάσθησαν μετὰ τῆς ὑψίστης προσοχῆς καὶ τοῦτ' αὐτὸ μετὰ συνεχομένης πνοῆς, ἀληθείας, ἀπαιτούσας ἀμέριστον καὶ τὴν ἡμετέραν προσοχήν.

Λιότι ἐν τῇ περικοπῇ ταύτῃ, ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν πειρασμῶν καὶ τῶν μοχθηρῶν τούτων προσπαθειῶν ἐκ μέρους τῶν ἐχθρῶν τοῦ Ἰησοῦ ἔχομεν: α'.) λελυμένον τὸ ζήτημα τοῦ νομίμου ἢ μὴ τῆς φορολογίας, ἣτις πάντοτε ἦτο καὶ εἶνε τόσο ἐπαχθῆς καὶ ἀπεχθῆς εἰς τὸν φορολογούμενον λαὸν «ἔξεσι δοῦναι κῆσον Καίσαρι ἢ οὐ;» ἦτο τὸ ἐρώτημα τὸ κακεντρεχῆς καὶ «ἀπόδοτε οὖν τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ» ἦτο ἡ θεοπρεπεστάτη ἀπάντησις τοῦ Ἰησοῦ, καλονίσαντος οὕτως εἰς τὸ διηγεκῆς.

καὶ τὰς σχέσεις Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας. Ἐχομεν ἐπίσης β), λελυμένον τὸ ζήτημα τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, διότι ἐν τῇ ἀπαντήσῃ του τοῦ Ἰησοῦς εἰς τὸ χονδροειδὲς ἐπιχειρήμα τῶν Σαδδουκαίων, εἰπὼν οὐκ ἔστιν ὁ Θεός, Θεὸς νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων», μᾶς ἠνοιξε τὰς πύλας τῆς ἀθανασίας τόσο ἐνρῶνους, ὥστε οἱ ἄνθρωποι νὰ δυνάμεθα νὰ βλέπωμεν ἔνδον εἰς τὴν αἰωνιότητα περισσότερον ἢ ὅσον ἐπεθύμησαν καὶ ἠδύναντο ποτε νὰ ἴδωσιν οἱ ἄνθρωποι. Ἐχομεν λελυμένον γ), τὸ ζήτημα «τίς ἢ μεγίστη ἐν τῷ νόμῳ ἐντολή», ἧς ἡ μὲν τήρησις εἶνε τήρησις ὄλου τοῦ νόμου, ἡ δὲ ἀθέτησις εἶνε ἀθέτησις ὄλου τοῦ νόμου, καὶ διὰ αὐτὴν εἶνε ἡ ἐντολὴ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπης, ἐξ ἧς ἀπορρέει καὶ ἡ ἐντολὴ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον, διότι ἐξ αὐτῶν τῶν δύο ἐντολῶν κρέμανται ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται.

Ἡ ἱστορία τῶν πειρασμῶν τούτων ἔλαβε χώραν τὴν τελευταίαν ἡμέραν, καθ' ἣν τὸ ἔσχατον εἰσηλθεν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Σολομώντος ὁ Ἰησοῦς, καὶ διὰ τελευταίαν φορὰν ὠμίλησεν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ περιλάμπρου ἐκείνου Ναοῦ, ὅπου ἐταλάνισε τὴν πῶρωσιν τοῦ Ἐθνους του, τὸ ὅποιον ἤλθε νὰ σώσῃ, ἀλλὰ τὸ ὅποιον ἠρηθῆ ἐπιμόνως νὰ σωθῆ, ὅπου ἔκλαυσε διὰ τὸν Ναὸν καὶ ἔχυσε φλογερά

καὶ πύρινα δάκρυα διὰ τὴν τύχην τῆς Ἱερουσαλήμ.

Ἐκεῖ δὲ προσήλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν εἰς μετὰ τὸν ἄλλον οἱ Ἡρωδιανοί, οἱ Σαδδουκαῖοι καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐν ὄλῳ τῷ ὄγκῳ τοῦ μεγαλείου των, ἐν ὄλῳ τῷ τύφῳ τῆς ὑψηλόφρονος σοφίας των, ἐν ὄλῳ τῷ πάθει τοῦ δηλητηριώδους μίσους καὶ τῆς κακεντρεχείας των ὅλοι οὗτοι ἦσαν ἐχθροὶ ἄσποιοι πρὸς ἀλλήλους πλὴν τόσο ἦτο τὸ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μῖσός των, ὥστε πρὸς στιγμὴν ἐπέβαλον σιγὴν εἰς τὰ πάθη των, ἐλησμόνησαν τὰς χωριζούσας αὐτοὺς ἀδιαλλάκτους καὶ ἀγεφυρώτους ἀντιθέσεις καὶ διαφοράς, καὶ συνῆψαν κακοήθη συμμαχίαν, ἀληθῆ λυκοφιλίαν, πρὸς καταστροφὴν κοινοῦ ἐχθροῦ, τοῦ ἀθώου Ἰησοῦ. Τὸ φαινόμενον τοῦτο, ἡ συμμαχία καὶ ὁ συνδυασμὸς οὗτος εἶνε παράδοξος, ἀλλὰ καὶ πολὺ κοινὸς ἐν τῷ κόσμῳ. Ἄνθρωποι κεκατηριασμένην ἔχοντες τὴν συνείδησιν, φαῦλοι καὶ οὐτιδανοί, διάφορα καὶ πολλάκις τὰ ἀντίθετα πρεσβεύοντες, συννοοῦνται διὰ συμμαχίας, ἵνα ἐπιτεθῶσι κατὰ τρίτου, συνήθως τοῦ δικαίου καὶ ἀθώου.

Καὶ ἐδῶ Ἡρωδιανοί, Σαδδουκαῖοι καὶ Φαρισαῖοι, οἵτινες ἀπεστρέφοντο ἀλλήλους θανασίμως, καὶ φρικωδῶς ἐμισοῦντο ἀμοιβαίως, συνάπτουσι συμμαχίαν, ἰμόνον καὶ ἰμόνον ἵνα ἐφορμίσωσ

κατὰ τοῦ Ἰησοῦ. Οἱ Ἑρωδιανοὶ ἦσαν πολιτικὴ φατρία καὶ μερῆς, ἦσαν οἱ πολιτικοὶ ὀπαδοὶ τοῦ Ἑρώδου, οἱ ὀπαδοὶ τῆς ξενικῆς κατοχῆς τῶν Ῥωμαίων, οἱ ὑποστηρίζοντες τὸν εἰς τοὺς Ἰουδαίους ἐπιβληθέντα φόρον ὑπὸ τοῦ Ἑρώδου, ὡς νόμιμον, ἐν ᾧ οἱ Νομικοὶ καὶ Φαρισαῖοι ἐθεώρουν τὸ δίδόναι τὸν διὰ τὸν Ναὸν προωρισμένον τοῦτον φόρον εἰς τὸν Ἑρώδην ἀντὶ τοῦ Ναοῦ, ὡς πρᾶγμα ἀθέμιτον καὶ βδελυκτόν. Οἱ Ἑρωδιανοὶ λοιπὸν οὗτοι ὡς πολιτικὴ μερὶς ἠρώτησε περὶ πολιτικῶν, ἤτοι περὶ φορολογίας. Οἱ Σαδδουκαῖοι ἦσαν φιλοσοφικὴ αἵρεσις, πρεσβεύουσα ὑλιστικὰς δοξασίας καὶ ἰδίως διὰ ἀθανασία ψυχῆς καὶ ἀνάστασις νεκρῶν δὲν ὑπάρχει· καὶ ὡς φιλοσοφικὴ αἵρεσις οὗτοι ἠρώτησαν περὶ φιλοσοφικῶν, περὶ τῆς ἀθανασίας τῶν ψυχῶν καὶ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἦσαν θρησκευτικὴ αἵρεσις, ἦσαν οἱ ἀκριβεῖς γινώσται τοῦ Νόμου καὶ ὅλων τῶν θρησκευτικῶν ἀληθειῶν, οὗτοι ἦσαν οἱ ἀριστοκράται τοῦ Πνεύματος, ἦσαν ἡ ἐπισημοτάτη καὶ αὐστηροτάτη ἰδίᾳ περὶ τοὺς ἐξωτερικοὺς θρησκευτικοὺς τύπους αἵρεσις τῶν ζηλωτῶν ὑπὲρ τοῦ Νόμου καὶ τῶν παραδόσεων τῶν πατέρων θρησκευτικῆς αἵρεσις· καὶ αὗτοι φυσικῶς ἠρώτησαν περὶ ἐντολῶν τοῦ νόμου «Διδάσκαλε, ποῖα ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ Νόμῳ;»

Πλὴν ὅλοι οὗτοι διὰ διαφορῶν ἐλιγμῶν καὶ ὀδῶν ἐπιζητοῦσιν ἐν καὶ τὸ αὐτό. Καίτοι δὲ φαίνονται διὰ τὸν ζήτησιν ἄλλο τι εἰμὴ τὴν λύσιν ἀποριῶν, αἵτινες τοὺς ἐβασάνισον, ὅμως, ὡς θὰ ἴδῃτε, ὁ σκοπὸς ὅλων αὐτῶν τῶν ἐρωτήσεων εἶνε εἰς σταθερὸς καὶ ἐπίμονος, ἡ παγίδευσις καὶ καταστροφή τοῦ Ἰησοῦ.

Κατὰ πρῶτον ἠρώτησαν τὸν Ἰησοῦν οἱ Ἑρωδιανοὶ ζήτημα μεγάλης διὰ τοὺς λαοὺς σπουδαιότητος, τὸ ζήτημα τῆς φορολογίας «εἰπέ ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ; ἔξεστι δοῦναι κῆνσον Καίσαρι ἢ οὐ;» τὸ ἐρώτημα εἶνε κακεντρεχές· ἂν ὁ Ἰησοῦς ἀπήντα «ἔξεστι», καὶ ὑπερήσπιζεν οὕτω τὴν νομιμότητα τοῦ φόρου, ὃν ὁ λαὸς ὅλος ἐθεώρει σκληρὸν καὶ ἄδικον, ἤθελεν ἐκθέσειν ἑαυτὸν εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ λαοῦ, διότι θ' ἀπεφαίνετο ὑπὲρ φόρου μισητοῦ εἰς τὸν λαόν· ἂν ὁ Ἰησοῦς ἀπήντα «οὐκ ἔξεστι» ὦ! τότε οἶα χαρὰ καὶ ἀλαλαγμὸς διὰ τοὺς ἐχθρούς του, θὰ ἐξετίθετο εἰς τὸν διωγμὸν τῆς καχυπόπτου Ῥωμαϊκῆς ἐξουσίας, ὡς κωλύων τὸν λαὸν νὰ δίδῃ φόρον εἰς τὸν Καίσαρα, καὶ τότε ἡ καταστροφή καὶ ὁ θάνατός του ἦτο ἀφρευκτός. Βεβαίως μετὰ παλμῶν καὶ συνεχομένης πνοῆς περιέμενον τὴν ἀπάντησιν. Ἐν ᾧ δὲ ὅλοι ἐναγωνίως περιέμενον, ὁ Ἰησοῦς ἐζήτησε νὰ τῷ δεῖξωσι τὸ νόμισμα τοῦ κῆνσου, καὶ τῷ ἔ-

δειξαν ἐν δηνάριον, φέρον ἐγγεγλυμμένην τὴν προτομὴν καὶ τὸ ὄνομα ἐπιγεγραμμένον τοῦ Τιβερίου Καίσαρος, τοῦ ὠμοῦ καὶ διεφθαρμένου Ἀυτοκράτορος τῆς τότε ἐποχῆς· ἀφ' οὗ δὲ καλῶς τὴν περιειργάσθη, ἠρώτησε «τίνος ἢ εἰκῶν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή;» καὶ εἶπον αὐτῷ «Καίσαρος». Τότε δὲ ἔδωκε ὁ Ἰησοῦς τὴν θυμαστήν καὶ αἰωνίου κύρους ὑψίστην ἐκείνην ἀπόκρισιν «ἀπόδοτε οὖν τὰ τοῦ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ». Ἡ ἀπόκρισις αὕτη κανονίζει τὰς σχέσεις Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας, αἵτινες εἶνε καὶ πρέπει νὰ εἶνε δύο ἐξουσίαι κεχωρισμέναι ἀλλήλων· ὁ φόρος τῆς ὕλης ἀνήκει εἰς τὸν Καίσαρα καὶ τὴν Πολιτείαν, ἥτις φροντίζει διὰ τὰ ἐπίγεια ἀγαθὰ τοῦ πολίτου, ὁ δὲ φόρος τῆς καρδίας καὶ τῆς πνευματικῆς λατρείας ἀνήκει τῷ Θεῷ καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἥτις φροντίζει διὰ τὰς ἀθανάτους τῶν ἀνθρώπων ψυχὰς. Τὰ τὴν εἰκόνα καὶ τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ Καίσαρος φέροντα δηνάρια, ὧν τὴν παραδοχὴν καὶ κυκλοφορίαν συγχωρεῖτε παρὰ τῷ λαῷ, ἐπιστραφήτωσαν τῷ Καίσαρι· τὰς δὲ τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ φερούσας ψυχὰς σας δότε τῷ Θεῷ καὶ παραστήσατε καὶ τὰ σώματα ὑμῶν καὶ τὰ πνεύματα λατρείαν τῷ Θεῷ καὶ θύσιαν εὐάρεστον.

Πλὴν τὸ χρέος τῆς φορολογίας

τοῦ πολίτου δὲν εἶνε ἀπόλυτον, ἀλλὰ σχετικόν· ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶπεν οὔτε ἔξεστι, οὔτε οὐκ ἔξεστι δίδόναι φόρον Καίσαρι· ἀλλὰ μετεχειρίσθη ἄλλην λέξιν ἰπὸ-δοτε, δ. ἔ. ὁ φόρος εἶνε ἀπόδοσις λαμβανομένου ἀγαθοῦ. Ἡ Πολιτεία ὀφείλει νὰ δίδῃ εὐδαιμονίαν εἰς τὸ ὑπήκοον, καὶ ὡς ἀνταπόδοσις νὰ δίδῃται αὐτῇ ὁ φόρος. Τὸ πληρῶναι φόρον τῷ Καίσαρι δὲν ἐπιτάσσεται οὐδ' ἐπιβάλλεται τῷ πολίτῃ ἀπολύτως. Ὁ φόρος πρέπει νὰ δίδεται ὡς ἀντάλλαγμα τρόπον τινὰ τῶν ὠφελημάτων, τὰ ὁποῖα ἡ Πολιτεία ὀφείλει νὰ παρέχῃ εἰς τοὺς πολίτας, δι' ὃ καὶ χρεωστεῖ ἡ Πολιτεία νὰ φροντίξῃ καὶ ἀγρυπνῇ διὰ τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν προστασίαν τῆς ζωῆς, τῆς τιμῆς καὶ τῆς περιουσίας τοῦ ὑπηκόου τῆς, ἂν θέλῃ δικαίως νὰ λαμβάνῃ τὸν φόρον τοῦ ὑπηκόου τῆς. Πολιτεία, μὴ ἐκπληροῦσα τοὺς ὄρους τούτους, δὲν ἔχει κανένα προορισμόν· καὶ τὸ πληρῶναι φόρον τοῦ αὐτῆς πολιτείας καταντᾷ ὄχι ἀπλοῦκόν, ἀλλ' ἐγκληματικόν, διότι δικαιώνει τὴν φαυλότητα καὶ τὴν ἀδικίαν ἐν τῇ τοιαύτῃ Πολιτείᾳ. Ἰσχύει καὶ δι' αὐτὴν ὁ νόμος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου «ὁ μὴ ἐργαζόμενος, μὴδὲ ἐσθιέτω». Ὁ μὴ ἐργαζόμενος διὰ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ λαοῦ, μὴδὲ φορολογεῖται αὐτὸν· τὰ δικαιώματα γεννῶσι καὶ ἀνάλογα καθήκοντα, «ἀπόδοτε

οὖν τὰ τοῦ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ».

Κατησχύνθησαν καὶ ἐξηυτελήσθησαν οὕτως οἱ Ἑρῳδιανοί· καὶ ἰδοὺ προσέρχονται οἱ Σαδδουκαῖοι, «οἱ λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν νεκρῶν», καὶ προτείνουν σοφισμα περὶ δῆθεν ἀλληλοδιαδόχου ἐπιγαμβρεύσεως καὶ ἀλλεπαλλήλου ἐπταρίθμου γάμου μιᾶς γυναικὸς μετὰ ἐπτὰ κατὰ σειράν ἀδελφῶν· ὁ σκοπὸς καὶ αὐτῶν ἦτο προφανής· ἂν ὁ Ἰησοῦς ἔλεγεν ὅτι ἐν τῇ Ἀναστάσει τῶν νεκρῶν ἡ χήρα θὰ ἦτο σύζυγος τοῦ πρώτου συζύγου ἢ τοῦ τελευταίου, θὰ ἐξηυτέλιζε τὴν ἀνάστασιν, ἂν δὲ ἠρνεῖτο νὰ εἶπῃ τίνας θὰ ἦτο γυνή, τοῦτο θὰ ἦτο ὡς νὰ ἠρνεῖτο αὐτὴν τὴν Ἀνάστασιν, τοῦθ' ἔπερ καὶ αὐτοὶ ἐπρέσβευον καὶ ἠθέλον.

Ἄλλ' ἡ ἀπάντησις τοῦ Ἰησοῦ καὶ εἰς τὴν μηχανορραφίαν ταύτην ἦλθε τόσον τελεία, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ κακεντρεχεῖς ἐσοφίσθησαν καὶ ἔμαθον περισσότερα παρ' ὅσα ἠρώτησαν. Ὁ Χριστὸς διὰ τῆς ἀπαντήσεώς του ἔλυσεν ἐν τῶν δυσκολωτάτων ζητημάτων τοῦ κόσμου, καὶ τὸ ἔλυσεν τόσον πλήρως, ὥστε περισσότερον τίποτε νὰ μὴ ζητῆ πλέον ὁ κόσμος. Ἦνοιξε τὰς πύλας τῆς αἰωνιότητος τόσον εὐρυχώρους ὥστε καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι αὐτοὶ νὰ δυνηθῶσι νὰ ἴδωσιν ἔνδον περισσότερον καὶ βαθύτερον ἢ ὅσον ἐπεθύ-

μησαν νὰ γνωρίζωσι περὶ τῆς αἰωνίου ζωῆς καὶ οἱ πλέον πνευματικοὶ ἄνθρωποι.

Εἶπεν εἰς τοὺς Σαδδουκαίους ὅτι τοιαῦται χονδροειδεῖς ἰδέαι καὶ ἐρωτήσεις περὶ γάμου τῶν ἀθανάτων ψυχῶν τῶν ἀνθρώπων μετὰ θάνατον εἶνε καὶ τοῦ γελοίου γελοιωδέστεραι, διότι ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι εἶνε ἀπηλλαγμένοι τῶν σαρκικῶν δεσμῶν καὶ σχέσεων τῆς παρουσίας ζωῆς. Ἐπειδὴ δέ, ὡς νὰ τοῖς ἔλεγεν, ὑμεῖς οἱ Σαδδουκαῖοι προβάλλετε τοιαῦτα κακεντρεχῆ καὶ χονδροειδῆ ἐρωτήματα, διότι ἀρνεῖσθε ἀνάστασιν νεκρῶν, μάθετε ὅτι ὁ Θεὸς δὲν εἶνε Θεὸς τῆς νεκρώσεως ἀλλὰ Θεὸς τῆς ζωῆς «οὐκ ἔστιν ὁ Θεός, Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων» καὶ οἱ ἐκλεκτοὶ πρῶτοι Πατριάρχαι ὁ Ἀβραάμ, ὁ Ἰσαάκ, ὁ Ἰακώβ ζῶσι παρὰ τῷ Θεῷ καὶ δὲν ἐξηφανίσθησαν, διότι ἄλλως δὲν θὰ κατεδέχετο ὁ Θεὸς νὰ ὀνομάσῃ ἑαυτὸν, Θεὸν τοῦ Ἀβραάμ, Θεὸν τοῦ Ἰσαάκ, Θεὸν τοῦ Ἰακώβ, ἂν αὐτοὶ δὲν ἦσαν ζῶντες καὶ μετὰ θάνατον, ἀλλ' ἦσαν τέφρα καὶ χοῦς καὶ σποδός. Ὁ Θεὸς δὲν εἶνε Θεὸς τέφρας καὶ σποδοῦ καὶ νεκρώσεως καὶ τοῦ μηδενός, τὸ ὅποιον εἰς οὐδεμίαν γλῶσσαν τοῦ κόσμου ἔχει ὄνομα! Ὁ Θεὸς εἶνε Θεὸς ζώντων, εἶνε Θεὸς Ἀβραάμ, Ἰσαάκ, Ἰακώβ, οἵτινες ὅλοι ζῶσι παρὰ τῷ Θεῷ καὶ ὡς Ἄγγελοι Θεοῦ εἰσιν. Ἡ εὐγένεια

αὕτη τῆς ἐξηγήσεως τῶν Γραφῶν κατὰ τὴν ὑψηλὴν ταύτην καὶ αἰθερίαν ἀντίληψιν, τοὺς ἔκαμε νὰ φιμωθῶσι καὶ νὰ αἰσχυρθῶσι διὰ τοὺς ἀπειροκάλους καὶ χονδροειδεῖς μύθους, τοὺς ὁποίους ἐπενόησαν περὶ τόσων αἰμομιτικῶν ἐπιγαμιῶν μιᾶς γυναικὸς μετὰ ἐπτὰ ἀδελφῶν!... καὶ ἀπεχώρησαν.

Μόλις ἀπεχώρησαν καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι, καὶ ἔρχεται ὁ Νομικὸς τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἐρωτᾷ οὗτος εὐγενέστερον ἐρώτημα «διδάσκαλε, ποῖα ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ Νόμῳ». Οἱ Φαρισαῖοι μέγα καὶ περισπούδαστον ἔργον ἐθεώρουν νὰ μωρολογῶσι καὶ λεπτολογῶσι ταξινομοῦντες τὰς ἐντολὰς τοῦ Νόμου τοῦ Μωσέως καὶ βαθμολογοῦντες καὶ διυλίζοντες αὐτάς. Τὰς ἠρίθμουν ὅλας καὶ τὰς εὐρισκόν 613 τὸν ἀριθμὸν, ἴσας πρὸς τὰ γράμματα τοῦ Δεκαλόγου καὶ εἶχον φθάσει εἰς τελείως μωρὰ καὶ τερατώδη συμπεράσματα περὶ μεγάλων, περὶ μεγαλειτέρων καὶ μεγίστων ἐντολῶν, περὶ μικρῶν, μικροτέρων καὶ ἐλαχίστων, αἵτινες καὶ ἐβαθμολογοῦντο ὡς τὸ θερμόμετρον· οὐδεὶς δὲ εἶχε κατανοήσει τὸ πνεῦμα τῶν ἐντολῶν, κατὰ τὸ ὅποιον ἡ ἐκουσία παράβασις καὶ τῆς ἐλαχίστης τῶν ἐντολῶν ἦτο παράβασις ὅλου τοῦ νόμου, ὡς εἶπεν ὁ Χριστὸς «ὅς ἐάν οὖν λύσῃ (=καταλύσῃ) μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχί-

στων, ἐλάχιστος (=ἀπερριμμένος καὶ κατάκριτος ἔσται) κληθήσεται ἐν τῇ Βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ».

Οἱ Φαρισαῖοι λ. χ. ἐθεώρουν μεγάλας ἐντολὰς τὰς περὶ περιτομῆς, τὰς περὶ καθαρῶν, τὰς περὶ φυλακτηρίων, τὰς περὶ δεκατισμοῦ τοῦ ἀνήθου καὶ κιμήνου κτ. Δὲν ὑπῆρχον δὲ παρ' αὐτοῖς ὀρθοφρονοῦντα πνεύματα, τὰ ὅποια νὰ αἰσθάνωνται τὴν ἀληθειαν ὅτι μεγίστη ἐντολὴ τοῦ Νόμου εἶνε ἐκείνη, ἡ ὅποια ἐπιβάλλει τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπην, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπορρέει καὶ ἡ ἐντολὴ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης.

Ἀκριβῶς αὐτὴν τὴν ὑψηλὴν ἀληθειαν ἐβροντοφώνησε καὶ πρὸς τὸν πειράζοντα Νομικὸν ὁ Ἰησοῦς, εἰπὼν «ἐν τῷ ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐν τῷ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν, κρέμανται ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ Προφῆται». Αὐταὶ αἱ δύο ἐντολαί, ἔδωκεν ὁ Ἰησοῦς τῷ Νομικῷ νὰ ἐννοήσῃ, εἶνε ἀδιαίρετοι, συνδέονται πρὸς ἀλλήλας ὡς κρίκος μιᾶς ἀλύσεως· οὔτε ἡ μία δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἄνευ τῆς ἐτέρας, οὔτε ἡ ἄλλη ἄνευ τῆς πρώτης· ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν ἀδελφόν μου, τὸν πλησίον μου πηγάζει ἐκ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Πατέρα μου, τὸν Θεόν μου· ἐξασκῶν τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην ἀποδεικνύω τὴν ἀγάπην μου πρὸς τὸν Θεόν· ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸν δὲν δύναται νὰ

νοηθῆ, ἂν δὲν παρακολουθῆται ὑπὸ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον· ἢ δὲ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη δὲν ἔχει βάσιν, ἂν δὲν προϋποθέτῃ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν. Ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸν ἄνευ ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον, εἶνε ἀγάπη ἀφηρημένη, εἶνε μία φευγαλέα σκιά, μία χίμαιρα, εἶνε ἴσως ἴσως ὠραῖον, καὶ πολὺφυλλον δένδρον, ἀλλὰ δένδρον μὴ φέρον μη-

δένα καρπὸν. Ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον, μὴ στηριζομένη ἐπὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Θεὸν εἶνε ἀγάπη ἄνευ βάσεως, εἶνε οἰκοδόμημα ἄνευ θεμελίου, εἶνε καρπὸς χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ δένδρον, εἶνε ἔν μέγα μὴδέν.

Διατὶ δὲ ἔχει οὕτω, θὰ τὰ εἵπωμεν ἄλλοτε.

† Ὁ Σμύρνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΛΟΓΟΣ

Ἐκφωνηθεὶς τῇ 12 Ἀυγούστου ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς «Εὐσεβείας» ὑπὸ Γρηγορίου Ὁρφανίδου ἱεροκήρυκος αὐτῆς.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου φυλλαδίου καὶ τέλος).

Ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὸν μεγαλύτερον κίνδυνον τῆς παρ' ἡμῖν καταστροφῆς πάσης ὑλικῆς καὶ ἠθικῆς ἀναπτύξεως εἶναι ἢ μὲ φοβερὰ ἄλματα γινομένη ἐξάπλωσις δύο τῶν φοβερωτάτων πληγῶν καὶ μαστίγων τοῦ αἰῶνός μας, τοῦ ἀλκοολισμοῦ, λέγω, διὰ τοὺς ἄνδρας, τῆς πολυτελείας διὰ τὰς γυναῖκας. Καὶ ἵνα μὴ θεωρηθῶ νομίζων, ὅτι καινόν τι καὶ σπουδαῖον ἐκφέρω, λέγω, ὅτι τῶν ἱεροκηρύκων τῆς «Εὐσεβείας» κύριον ἔργον ὄφειλε νὰ εἶναι ὁ ἀμειλικτος πόλεμος κατὰ τῶν κοινωνικῶν τούτων μαστίγων καὶ πάσης

ἄλλης ἠθικῆς πληγῆς, αἱ ὁποῖαι ἀφαιροῦν τὸν ἀνθρωπισμὸν ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον καὶ ἀπὸ τὸν χριστιανὸν τὴν χάριν καὶ τὸν φωτισμὸν τοῦ Ἁγ. Πνεύματος καὶ τοὺς καρποὺς αὐτοῦ.

Δὲν εἶναι μικρὸς ὁ ἀγὼν οὗτος, τὸν ὁποῖον ἀπὸ 20 ἔτων καὶ ἡ «Εὐσέβεια» ἀγωνίζεται ἀλλ' εἶναι τοσοῦτον δυσκολώτερος ὅσον ὁ ἐχθρὸς ἔχει ἐν ἡμῖν αὐτοῖς συμμάχους, οἱ ὁποῖοι πολλάκις δυστυχῶς παραδίδουσιν εἰς αὐτὸν τὸ φρούριον τῆς καρδίας ἡμῶν. Ὡς λέγει ὁ Παῦλος, ὁ πόλεμος ἡμῶν εἶναι πρὸς τὰ στοιχεῖα τοῦ

κόσμου καὶ πρὸς τὸν νόμον τῆς σαρκὸς τὸν ἀντιστρατευόμενον πρὸς τὸν νόμον τοῦ νοῦ ἡμῶν, καὶ πρὸς τὸν ὁποῖον παλαίει πᾶσα ἢ ὑπὸ τὸν ζυ-

τὸ τέρμα καὶ μόνον εἰς τὸ τέρμα, τουτέστιν εἰς τὴν νίκην, καὶ πεποιθυῖα ἐπὶ τὴν θεῖαν ἀρωγὴν, ὄφειλε καὶ διὰ τῶν ὅπλων τῶν δεξιῶν καὶ διὰ

Ο ΠΟΙΜΗΝ ΔΑΥΪΔ

γὼν τῆς ἀμαρτίας ἀτένουσα ἀνθρωπίνη φύσις. Ἄλλ' ὅσον δεινότερος ὁ ἀγὼν, τόσον μεγαλτέρα ἡ νίκη, ὅσον ἰσχυρότεροι εἶνε οἱ πολέμοι τόσον μεγαλύτερα εἶνε τὰ βραβεῖα. Ἡ δὲ «Εὐσέβεια» ἀποβλέπουσα εἰς

τῶν ὅπλων τῶν ἀριστερῶν κατὰ τὸν Ἀπόστολον καὶ διὰ τοῦ λόγου τῶν ἱεροκηρύκων καὶ διὰ τῆς γραφίδος τοῦ Ἱ. Πολυκάρπου καὶ διὰ διαλέξεων καὶ διὰ διατριβῶν νὰ ἀγωνίζηται, ὡς πράγματι ἀγωνίζεται, ὅπως

ἀναξωπυρήση και δώση νέαν ζωὴν και πρακτικώτεραν χροιάν εἰς τὰ θρησκευτικὰ και ἠθικὰ φρονήματα τῆς Συμριναϊκῆς και τῆς κατὰ Ἀνατολὰς εὐρισκομένης Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, ὥστε ἡ θρησκεία νὰ μὴ εἶνε μόνον ἀπλῆ ἰδέα και αἰσθημα, ἀλλὰ και πράξις και ἐνέργεια. Ἡ ἠθικὴ ἀνάπτυξις συνεπάγεται κατὰ κανόνα ἀπαράβατον και πᾶσαν ἄλλην. Δι' ἡμᾶς δὲ τοὺς ὀρθοδόξους Ἑλληνας, τοὺς ἔχοντας τόσον εὐγενεῖς και μεγάλας παραδόσεις, δι' ἡμᾶς, τῶν ὁποίων οἱ πατέρες ὑπῆρξαν ὄχι μόνον ἔνθερμοι πατριῶται, χαίροντες ὅταν ὑπὲρ πατρίδος ἐθυσιάζοντο και ἐθνησκον, ἀλλὰ και εὐσεβεῖς ἄνδρες διακριθέντες διὰ τὴν εὐστάθειαν και τὴν ἀρετὴν και διὰ τὴν προθυμίαν εἰς τὸ ὑπὲρ τῆς θρησκείας μαρτύριον, δι' ἡμᾶς, οὓς ἀνέκαθεν μαγνητίζουσιν αἱ λέξεις πίσις και πατρίς, δι' ἡμᾶς σκοπὸς ἀμετάβλητος ὀφείλει νὰ εἶνε, λαμβάνοντες μόνον τὰ καλὰ τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ, και ἔχει οὐκ ὀλίγα ὁμολογούμενος, ἀπορρίπτοντες δὲ πᾶν ὅ,τι τείνει νὰ ἀφαιμάξῃ ἡμᾶς ὑλικῶς και ἠθικῶς, νὰ τονώσωμεν ἐν ἡμῖν τὸ ἀληθὲς και ζωντανὸν θρησκευτικὸν και ἠθικὸν αἶσθημα, νὰ διαπλάσωμεν πραγματικῶς χριστιανικὸς καρδίας, νὰ ἀποκτήσωμεν διὰ νὰ μετadώσωμεν και διὰ τῆς κληρονομικότητος ἔτι ἰσχυρὰν θέλησιν και ἀδαμάντινον χαρακτήρα, νὰ ἐνισχύσωμεν ἐν ἡμῖν εἰς ὅλας τὰς τάξεις, εἰς ὅλας τὰς ἡλικίας και εἰς ἀμφοτέρω τὰ

φύλα τὴν ἰδέαν τοῦ καθήκοντος, νὰ φέρωμεν παντοῦ και εἰς τὰ ἔργα και τοὺς λόγους και τὰς σκέψεις και ἐπιθυμίας τὸν τύπον τῆς ἀγνότητος και τῆς ἀληθείας, νὰ καθάρωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἀπὸ πάσης εὐτελείας και ταπεινότητος και νὰ ἐπαναφέρωμεν ἐν ἡμῖν τὸν χρυσοῦν ἐκείνον αἰῶνα τῶν χριστιανικῶν ἡθῶν τῶν πρώτων χρόνων τοῦ Εὐαγγελίου.

Ὁ θρησκευτικὸς και ἠθικὸς οὗτος χρυσοῦς αἰὼν θὰ ἐπαναφέρῃ εἰς ἡμᾶς και τὸν ἐθνικὸν χρυσοῦν αἰῶνα. Ἐάν, κατὰ τὴν Γραφήν, τὰς φυλὰς ἐλαττοῦσιν αἱ ἁμαρτίαι, μεγαλύνουσιν δὲ αὐτὰς αἱ ἠθικαὶ ἀρεταὶ και αἱ κατὰ τὸν αἰῶνιον ἠθικὸν νόμον τοῦ καλοῦ, τοῦ ἀγαθοῦ και τοῦ ἀληθοῦς γενόμεναι πράξεις.

Εἴθε ὁ Ὑψιστος νὰ ἐπιβραβεύσῃ διὰ τῆς νίκης τοὺς κόπους τῆς «Εὐσεβείας», εἴθε νὰ ἐπανιδρυθῇ και πάλιν ἐν ἡμῖν ὡς ἄλλοτε ἡ βασιλεία τοῦ Εὐαγγελίου, εἴθε νὰ ἀντικατασταθῇ ἐν ἡμῖν ἡ δύναμις τῆς εὐσεβείας, ἥτις κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον «πρὸς πάντα ὠφέλιμός ἐστιν, ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν και τῆς μελλούσης».

Γένοιτο !

ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ

ΤΗΣ ΘΡΗΣΚ. ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1911—1912

Τῶν κ. κ. Παντελῆ Κασάπογλου, Γεωργίου Ρουσέν, Ἀντωνίου Ἀθηνογένους, Παναγιώτου Λουκέλλη, Μεγάλου Νικολαΐδου, Νικολάου Βικαλάκη, Στυλιανοῦ Κοκκαλά, Δημητρίου Δουρουδούγλου και Δημητρίου Σεμιζοπούλου.*

Σεβασμιώτατε Δέσποτα, Θεοφιλέστατε Ἐπίσκοπε, Ἐξοχώτατε Κύριε Πρόξενε, Εὐσεβεῖς Κυρίαὶ και Κύριοι,

Ὑψιστον και εὐγενέστατον ἐπιτελοῦντες καθήκον, συνήχθημεν εἰς τὴν σεμνὴν ταύτην αἴθουσαν σήμερον ὑπὸ τὴν σκέπην και τὰς εὐλογίας τῆς Μητρὸς Ἑκκλησίας, ἵνα ἐορτάσωμεν τὴν 19ην ἐπέτειον τῆς Θρησκευτικῆς Ἀδελφότητος «Εὐσεβείας», ἐπισκοποῦντες διὰ βραχέων τὴν ἐνιαύσιον δρᾶσιν αὐτῆς, ὑποδεικνύοντες ἐν πάσῃ εὐσυνειδησίᾳ και ἀμεροληψίᾳ τὰς τυχὸν ἐλλείψεις και ἀτελείας καθὼς και τὰ κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν ἀπαιτούμενα μέσα πρὸς ὀρθοπόδησιν τῶν τῆς Ἀδελφότητος και ἐπικαλούμενοι ἐπὶ τούτοις τὴν δέουσαν εὐμένειαν, ἵνα πραγματοποιήσωμεν κατὰ τὸ ἀνθρωπίνως δυνατὸν πλήρως τὸν ὑψηλὸν τοῦτον σκοπὸν.

Εἶνε ἀλήθεια πανθομολογουμένη σήμερον, μετὰ πείραν εἴκοσιν αἰώνων, ὑπὸ τῶν θελόντων νὰ ἐμβαθύνωσιν εἰς τὰ μεγάλα ζητήματα τῆς ἀκμῆς και προόδου τῆς ἀνθρωπότητος, ὅτι οὐδέποτε μακρὰν τοῦ Χριστοῦ παλαίει τις ἀποτελεσματικῶς

κατὰ τοῦ κακοῦ, πρὸς ὃ ἡ ἀνθρωπότης εὐρίσκεται εἰς διηνεκὴν πάλην.

Λαοί, οἵτινες τηροῦσιν ἄσβεστον τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου οὐδέποτε ἐκθηλύνονται· παρ' αὐτοῖς οὐδέποτε χαλκεύονται αἱ ἀλύσεις τῆς δουλείας οὐδέποτε χαλαροῦνται οἱ οἰκογενεακοὶ δεσμοί, οὐδέποτε παραγνωρίζονται τὰ δικαιώματα ἢ λησμονοῦνται τὰ καθήκοντα ἢ ἀπομανθάνεται τὸ σέβας ἢ παραβιάζεται ἢ συνείδησις.

Διὰ τοῦτο μέτρον τῆς ζωῆς ἐκάστου πεπολιτισμένου ἔθνους και ἀσφαλῆς γνώμων τῆς μελλούσης αὐτοῦ προόδου και ἐπικρατήσεως θεωρεῖται ἢ στενὴ σχέσηισ και ἢ συνάφεια και οἱ δεσμοὶ οἵτινες συνδέουσι τὰ φυλὰς και τὰ ἄτομα πρὸς τὴν πηγὴν τῆς πραγματικῆς ζωῆς, ἥτις ἐκδηλοῦται διὰ τῶν θυσιῶν, εἰς τὰς ὁποίας προβαίνουν οἱ διάφοροι λαοὶ πρὸς ἐπέκτασιν και διάδοσιν τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ.

Και ἵνα μὴ ἀνατρέξωμεν μακρὰν

* Ἀνάγνωσθεῖς τῇ 12 Αὐγούστου ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν Συμβούλων κ. Π. Λουκέλλη.

ἡμῶν πρὸς ἀναζήτησιν ἐπιχειρημάτων, ὅπως ἀποδείξωμεν τὴν ἀλήθειαν ταύτην, τρανόφθογγος μάρτυς παρίσταται πρὸ ἡμῶν ἡ πάτριος ἡμῶν ἱστορία, διδάσκουσα τὸ πικρὸν μάθημα, ὅτι ὁσάκις ἐσβέσθη παρ' ἡμῖν τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου, ἐκάλυψε τὴν ἐθνικὴν αἰτιόσφαιραν ὁ κοινωρτὸς τῶν ἵππων τῶν κατακτητῶν ὁσάκις δὲ πάλιν ἐστομώθη ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ διὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ἦτις ὑπηγόρευσεν εἰς τὰ τέκνα τῆς φυλῆς ἡμῶν τὸς μεγάλας θυσίας καὶ ἐκατόμβας, δι' ὧν ἐκ τῆς τέφρας καὶ τῶν ἐρειπίων ἀνεστηλώθη τὸ ἐθνικὸν δένδρον εὐσκόφυλλον καὶ καλλίκαρπον, ἐξυγιάνθη τότε ὁ ἐθνικὸς ἡμῶν ὄργανισμὸς καὶ ἀπέπλυσε τὰ στίγματα παρελθόντος ἐκπεφυλισμένου καὶ ἐκπεπτωκότος.

Καὶ περὶ μὲν τῶν πραγματικῶν καρπῶν, τοὺς ὁποίους ἐπιφέρει ἡ ἐργασία τῆς Ἀδελφότητος διὰ τῆς διαδόσεως τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, μόνος ὁ Θεὸς κρίνει ἀλανθάστως. Ἡμεῖς δὲ ἐνταῦθα περιοριζόμεθα εἰς τὴν ἐξιστόρησιν τοῦ ὑλικοῦ καὶ ψηλαφητοῦ ἔργου τῆς Ἀδελφότητος, τὸ ὁποῖον ἐν μέτρῳ τινὶ εἶνε δηλωτικὸν τῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἡμῶν ὑπαχθούσης πραγματικῆς θρησκευτικῆς ζωῆς.

Οἱ ἱεροκήρυκες

καὶ ἡ ἐργασία αὐτῶν.

Καθ' ὅλον τὸ διαρρεῦσαν ἔτος τὰ ἐπ' ἐκκλησίας κηρύγματα καὶ τὰ ἐσπερινὰ κατήχητικὰ μαθήματα ἐγένοντο τακτικῶς καὶ ἀνελλιπῶς ὑπὸ

τῶν ἀξίων παντὸς ἐπαίνου καὶ φιλοτίμως ἐργαζομένων ἱεροκηρύκων, τοῦ ἱερολ. κ. Γρηγορίου Ὁρφανίδου, τοῦ ἱερολ. κ. Γεωργίου Πασχάλη, τοῦ ἔλλογ. κ. Πέτρου Κατσιναβάκη καὶ τοῦ ἔλλογιμ. κ. Ἀνδρέου Κουρνιακῆ.

Ἐγένοντο δὲ ἐν συνόλῳ 265 Κυριακὰ κηρύγματα, ἐξ ὧν 155 πρωινὰ ἐπ' ἐκκλησίας καὶ 110 μεταμεσημβρινὰ ἐν διαφόροις σχολαῖς ἀναλυτικώτερον δὲ ἐγένοντο 84 πρωινὰ ἐπ' ἐκκλησίας καὶ 74 μεταμεσημβρινὰ ἐν διαφόροις σχολαῖς ἐντὸς τῆς πόλεως, 32 πρωινὰ ἐπ' ἐκκλησίας ἐν τοῖς προαστείοις καὶ 39 πρωινὰ ἐπ' ἐκκλησίας ὡς καὶ 36 μεταμεσημβρινὰ ἐν διαφόροις σχολαῖς τοῦ ἐσωτερικοῦ.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἀδελφότητος τῇ ὑποδείξει τῆς Α. Σεβασμιότητος τοῦ Μητροπολίτου ἡμῶν κ. κ. Χρυσόστομου, κρίνον ὅτι μᾶλλον λυσιτελεῖς ἐργασίαι ἐπιτυγχάνεται, ἐὰν ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων ἐμπνευσθῶσιν αἱ θρησκευτικαὶ ἀλήθειαι, ἀπέστειλε καθ' ἕκαστον Σάββατον τοὺς ἱεροκήρυκας ἐκ περιτροπῆς εἰς τὰς διαφόρους ἀστικὰς καὶ δημοτικὰς σχολὰς τῆς τε πόλεως μας καὶ τῶν προαστείων, ἵνα ἀναπτύσσῃ τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς. Μετ' ἰδιαίου δὲ ἀγάπης καὶ στοργῆς περιέβαλε τὴν Ἀγαθοεργὸν Ἀδελφότητα τῶν Κυριῶν, εἰς τὸ κατάστημα τῆς ὁποίας ἀπέστειλε τακτικῶς καθ' ἕκαστον Σάββατον ἐναλλὰξ τοὺς ἱεροκήρυκας του, ἵνα μεταδίδωσι καὶ εἰς τὰς ἐν

αὐτῷ ἐργαζομένας νέας ὑγείας θρησκευτικὰς διδασκαλίας. Τὸ αὐτὸ δὲ ἔπραξε καὶ διὰ τὸ Ἄσυλον τῶν Ἀστέγων, ἀποστέλλον τετράκις τῆς ἑβδομάδος τοὺς ἱεροκήρυκας, ὅπως διδάσκωσι τὰς στοιχειώδεις ἀληθείας τῆς θρησκείας.

Ἐγένοντο δὲ 49 ἐν συνόλῳ διδασκαλαί, ἦτοι : 18 ἐν διαφόροις σχολαῖς ἐντὸς τῆς πόλεως, 6 ἐν διαφόροις σχολαῖς ἐν τοῖς προαστείοις καὶ 25 ἐν τῷ καταστήματι τῆς Ἀγαθοεργοῦ Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν.

Παραλείπομεν ν' ἀναφέρωμεν ἀναλυτικῶς τὸ ποσὸν καὶ τὸ εἶδος τῶν ἐν τῷ Ἄσυλῳ τῶν Ἀστέγων διδασκαλιῶν ὡς καὶ τῶν ἐντὸς τῆς ἑβδομάδος ἐσπερινῶν κατήχητικῶν μαθημάτων, ἅτινα διαρρυθμισθέντα καὶ συστηματοποιηθέντα ἐγένοντο τακτικῶς καὶ ἀνελλιπῶς ὑπὸ τῶν ἱεροκηρύκων ἐν ταῖς σχολαῖς τοῦ Ἀγ. Ἰωάννου Σχοινάδικα, τοῦ Ἀγ. Δημητρίου καὶ τοῦ Ἀγ. Γρύφωνος.

Εὐχῆς ὅμως ἔργον ἤθελεν εἶσθαι, ἐὰν ἐπέτρεπον οἱ πόροι τῆς Ἀδελφότητος νὰ συστηματοποίησιν ἐπὶ τὸ πρακτικώτερον τὴν τοιαύτην ἐν ταῖς σχολαῖς διδασκαλίαν, τοῦθ' ὅπερ ἀνεύκτως θέλει ἐπιφέρει ἀγλαοὺς καρπούς, ἐὰν ἡ τρυφερὰ ἡλικία ποτιζῆται τὰς θρησκευτικὰς διδασκαλίας δι' εἰδικῶν διδασκάλων τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ κλῆρος παρ' ἡμῖν δὲν εἶνε ξένος πρὸς τὴν κοινωνίαν, ἀλλ' ὁσοῦν ἐκ τῶν ὁσῶν καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκὸς τῆς φυλῆς ἡμῶν, αἱ δὲ τύχαι τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἐ-

θνους ἀναποσπᾶστος συνδεδεμένοι πρὸς ἀλλήλας, ἡ θρησκευτικὴ ἀνάπτυξις τῆς νεολαίας ἐν ταῖς σχολαῖς διὰ τῶν ἱεροκηρύκων τῆς Ἀδελφότητος θέλει συντελέσει τὰ μέγιστα εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῆς νέας ἡμῶν γενεᾶς, ἡ δὲ κοινωνία βλέπουσα μορφούμενα τὰ τέκνα τῆς μετὰ τὸ γάλα τῆς θρησκευτικῆς εὐσεβείας καὶ νὰ ἐξέρχονται εἰς τὴν βιοπάλην χαρακτηριστῆρες ἀπρητισμένοι ἠθικῶς τε καὶ ἐθνικῶς καὶ κοινωνικῶς, θέλει πάντως ἐκτιμήσει καὶ ἀγαπήσει τὸ ἔργον τῆς Ἀδελφότητος, οὕτως ὥστε εἰς τὸ μέλλον θὰ προκύψωσι καὶ δωρηταὶ καὶ εὐεργεταὶ τοῦ σωματείου, ὅπερ οὕτω θέλει βαδίσει ἀπροσκόπτως τὴν εὐγενῆ αὐτοῦ σταδιοδρομίαν.

Φρονοῦμεν ὡς ἄλλως τε εἶνε καὶ ἡ θερμὴ σύστασις τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων, ὅτι ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου δέον νὰ γένηται ὀριμώτερα σκέψις καὶ ἂν ἐπὶ τὸ πρακτικώτερον διαρρυθμισθῇ ἡ τοιαύτη ἐργασία τῆς Ἀδελφότητος δυνάμεθα ν' ἀποκτήσωμεν δύναμιν οὐ τὴν τυχοῦσαν. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο πρέπει βεβαίως νὰ ἐπέλθωσιν εἰς τὴν Ἀδελφότητα ἀρωγοὶ αἱ τε ἐκκλησίαι καὶ αἱ διάφοροι ἐφορεῖαι τῶν σχολῶν.

Τὸ μέτρον τοῦτο, ὅπερ θεωροῦμεν σπουδαιότατον διὰ τὸ μέλλον ἡμῶν, ἐπαφίμεθα εἰς τὴν μέριμναν τῆς Α. Σεβασμιότητος τοῦ Μητροπολίτου ἡμῶν, πρόθυμοι ὄντες ἀκολουθήσωμεν τὰς ὑπ' αὐτῆς ὑποδειχθησόμενας μεταρρυθμίσεις, ἵνα ἡ Ἀδελφότης

ἀνυψωθῆ σὺν τῷ χρόνῳ εἰς τὴν περιωπὴν τῶν ἐν ἄλλαις χριστιανικαῖς χώραις λειτουργούντων τοιούτων σωματείων.

Ἡ βιβλιοθήκη.

Ἡ βιβλιοθήκη ἡμῶν ἐπλουτίσθη καὶ ἐφέτος διὰ δύο νεωστὶ ἐν Γερμανίᾳ ἐκδοθέντων τόμων τῆς Πατρολογίας, οἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν σειρὰν τῆς εὐγενῶς προσφερομένης ἐκάστοτε δωρεᾶς τοῦ εὐμενέστατου πρὸς τὴν Ἀδελφότητα αἰσθημάτων ἐκάστοτε ἐπιδεικνύοντος μεγάλου αὐτῆς εὐεργέτου κ. Περικλέους Α. Λουκᾶ.

Προσέτι ὁ ἀρχαῖος ἱεροκῆρυξ τῆς «Εὐσεβείας» κ. Κωνσταντῖνος Καλίνικος, προϊστάμενος τῆς ἐν Manchester τῆς Ἀγγλίας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὁ εὐμενέστατος αἰσθημάτων πρὸς τὴν Ἀδελφότητα πάντοτε ἐπιδεικνύων διὰ τῆς πολυτίμου συνεργασίας του ἐν τῷ «Ι. Πολυκάρπῳ» προσέφερε πρὸς ὄφελος τῆς Ἀδελφότητος 48 ἀντίτυπα τοῦ περὶ «Ἀμαρτίας» συγγράμματός του, ἕτερα δὲ 48 τοῦ «Ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ».

Πλὴν τῶν ἄνω τὸ συμβούλιον ἠγόρασε χάριν τῆς βιβλιοθήκης δέκα διάφορα συγγράμματα.

Τρέφομεν δὲ τὴν πεποιθήσιν, ὅτι ἡ Βιβλιοθήκη μετὰ τοῦ Ἀναγνωστηρίου θέλει τελείως καταστισθῆ ἐν τῷ νέῳ κτιρίῳ τῆς «Εὐσεβείας» καὶ θέλει ἐπασχολεῖ λυσιτελῶς τοὺς ποθοῦντας τὴν ἑαυτῶν βελτίωσιν καὶ ἀνύψωσιν· διότι καίτοι ἐν τῇ περιουσίᾳ λογοδοσίᾳ ἐγένετο λόγος ὅτι

εἶναι τακτοποιημένη ἡ βιβλιοθήκη, ἐκ προχείρου ἐξελέγξωσιν ἀπεδείχθη, ὅτι οἱ κατάλογοι δὲν εἶναι σύμφωνοι πρὸς τὰ ὑπάρχοντα βιβλία, ἐφ' ᾧ ἀνετέθη εἰς τὸν εἰδικὸν γραμματέα νὰ ἐξελέγξῃ καὶ τακτοποιήσῃ αὐτήν.

Ἐκδρομὴ

Ἡαλασιᾶς Ἐφέσου.

Εὐνοϊκωτέρων χάριτιθεῖα ἡ ἡ πέρισυ τυχοῦσα περιστάσεως ἡ Ἀδελφότης, ἐπραγματοποίησε τὸ ἐτήσιον εἰς Πσλαϊὰν Ἐφεσον προσκύνημα αὐτῆς, διοργάνωσασα κατὰ τὴν Κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ ἐκδρομὴν, ἐξ ἧς ἀπεκόμισε πλὴν τῆς ἡθικῆς ὠφελείας καὶ τὸ ποσὸν γροσίων τρεχουμένων 3129.

Τὸ εὐχάριστον δὲ τοῦτο ἀποτελέσμα τῆς εἰσπράξεως τοῦ ἀνωτέρου ποσοῦ, ἀνωτέρου τῶν ἐκδρομῶν τῶν προηγουμένων ἐτῶν, παρὰ τὸν σχετικῶς πρὸς ἄλλα ἔτη μικρὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκδρομῶν, ἀνελθόντων ἐφέτος εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν 508 μόνον, ὁφείλεται ἀφ' ἐνός μὲν εἰς τὴν δραστηριότητα τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τῆς διοργανωτικῆς ἐπιτροπῆς ἀξιότιμου κ. Γεωργίου Στράδη, τῆς ἐνεργείας τοῦ ὁποίου συνεισέφερον τὰ ἔντιμα μέλη τῶν Διοικητικῶν Συμβουλιῶν τῶν δύο Λεσχῶν τῶν Κυνηγῶν ἀνά δύο λίρας ὀθωμανικᾶς ἑκάστον, ἀφ' ἐτέρου δὲ εἰς τὴν δωρεὰν ἐκτύπωσιν τῶν εἰσιτηρίων καὶ προγραμμάτων ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν συμβούλων τῆς Ἀδελφότητος κ. Μιχαὴλ Νικολαΐδου, ὅστις καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις διατίθει δωρεὰν

τὸ πιστηρίον του ὑπὲρ τῆς Ἀδελφότητος, καθὼς καὶ εἰς τὴν ἀπ' εὐθείας ἄνευ ποσοστῶν ὑπὸ τοῦ γραφείου διάθεσιν πλείστον εἰσιτηρίων.

Σχολὴ Μορτακίων.

Καὶ κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος ἐλειτούργησε κανονικῶς ἡ ἐν τῇ ἀπόρφ συνοικίᾳ Μορτακίων διατηρουμένη ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος Σχολὴ τῶν ἀρρένων, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ πάνυ φιλοτίμως καὶ ἀόκνως ἐργαζομένου ἐλλογίμου κ. Νικολάου Διαμαντίδου καὶ τὴν ἐποπτεῖαν τοῦ ἐκ τῶν ἱεροκηρύκων τῆς Ἀδελφότητος ἐλλογιμωτάτου κ. Πέτρου Κασιναβάκη.

Ἐφοίτησαν δὲ ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ τὸ ὅλον 170 μαθηταὶ εἰς τρεῖς τάξεις, εἰς τοὺς πλείστους τῶν ὁποίων ἐχορηγήθησαν δωρεὰν τὰ τε εἰσιτήρια, τὰ βιβλία καὶ ἡ γραφικὴ ὕλη, τὴν ὁποίαν πάνυ προθύμως ἐδωρήσαντο καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος οἱ φιλόμουσοι καὶ κατὰ πάντα εὐγενέστατα ἰδιοκτῆται τῶν μεγάλων καταστημάτων «Κεατχανὲ» ἐρίτιμοι κ. κ. Ἀδελφοὶ Ἀθανασούλα.

Ὡς δὲ ἐκ τοῦ ἰσολογισμοῦ ἐμφαίνεται αἱ ἐκ τῶν εἰσιτηρίων καὶ τοῦ δίσκου εἰσπράξεις ἀνῆλθον εἰς γρόσια τρεχούμενα 7967.50, αἱ δὲ πληρωμαὶ μισθῶν προσωπικοῦ, βιβλίων καὶ λοιπῶν ἐξόδων εἰς γρ. τρεχούμενα 17188, ἦτοι τὰ ἔξοδα ὑπερέβησαν τὰ ἔσοδα κατὰ 9220.50 γρόσια τρεχούμενα.

Περὶ μελῶν.

Καίτοι κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς Ἀ-

δελφότητος τὰ μέλη ἀνῆρχοντο εἰς πολλὰς χιλιάδας, ἐφέτος ἐξηκολούθησαν ἐνεργὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος μόνον 464, ἐκ τῶν ὁποίων δικαίωμα ψήφου ἔχουσι μόνον τὰ 429, διότι τὰ λοιπὰ καταβάλλουσι μηνιαίως ὀκτὼ μεταλλικά· ἀναλυτικώτερον δὲ τὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος ἔχουσιν ὡς ἑξῆς: 11 πρώτης τάξεως, 51 δευτέρας καὶ 367 τρίτης, ὡς καὶ 35 τῶν ὀκτὼ μεταλλικῶν, ἧτοι ἐν συνόλῳ ὡς ἀνωτέρω ἐρρήθη ἀνῆρχονται εἰς 464.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καίτοι ἐνθουσιωδῶς ὑποστηρίζομενον ἐν ταῖς ἐνεργείαις αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Α. Σεβασμιότητος τοῦ Μητροπολίτου ἡμῶν, δὲν ἠδυνήθη νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 19 καὶ ἡμερομηνίαν 17 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ, πρακτικῶ συνεδρίας ληφθεῖσαν ἀπόφασιν, ὅπως ἐξέλθῃ εἰς ἐγγραφὴν μελῶν, διότι διάφοροι ἀπροόπτως παρουσιασθεῖσαι ἀνάγκαι ἐν τῇ κοινότητι, δι' αἷς ὁ κόσμος ἐφορολογήθη ἀρκούντως ἐπαχθῶς καὶ τὰ πολιτικά γεγονότα, τὰ ἐπενεγκόντα τὴν δυσᾶρεστον οἰκονομικὴν ἐν τῇ ἀγορᾷ μας κρίσιν ἠμπόδισαν τὰς τοιαύτας ἐνεργείας.

Καὶ αὐτὴ ἡ θερμὴ ἐκκλησις τοῦ Συμβουλίου ἡ ἐκτυπωθεῖσα καὶ ἀποσταλεῖσα πρὸς τὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος ἐνεργὰ τε καὶ παραιτηθέντα, οὐδὲν ἔφερε τὸ πρακτικὸν ἀποτέλεσμα.

(Ἐπεται τὸ τέλος).

ΜΙΚΡΑ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Σεβασμιότητα ἄγιον Κυδωνιῶν Ἀγαθάγγελον (Κυδωνίας), Πανοσ. Ἀρχιδιάκονον Γεννάδιον (Θεσσαλονίκη), Πανοσιολ. Ἀρχιδιάκονον Π. Λαγίδην (Κω), Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτην κ. Νεόφυτον Βαρδαλάχον (Ἀδριαμύτιον), Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτην κ. Δωρόθεον Ν. Δουκάνην (περιοδεύοντα), Αἰδεσιμώτατον Οἰκονόμον Παπᾶ Πυθαγόραν (Ἀδριανούπολιν) καὶ κ. κ. Ἰωάννην Καθαγιάννην (Προσωπιαίνην), καὶ Πασχάλην Μιχαηλίδην (περιοδεύοντα) Ἐπιστολαὶ σας ἐλήφθησαν. Ἀπάντησιν ταχυδρομικῶν. Κον Ἑρακλῆ Σεν. Πεζαροῦ (Ἐγυρδέρ). Ἐπιστολή σας ἐλήφθη. Εὐχαρισταῦμεν θερμῶς.

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ

Ἐν τῇ δημοσιευθέντι ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 69 φυλλαδίῳ περισπουδάστῃ ἄρθρῳ τῆς Α. Σεβ. τοῦ Μητροπ. Πρ. Νικομηδείας κυρίου Φιλοθέου παρεσέφθησαν τὰ ἐξῆς τυπογραφικὰ παροράματα:

Ἐν σελ. 1112, στήλ. α', στίχ. 11 γραπτέον ἀγράφον ἀντὶ ἐγγράφου.

Ἐν σελ. 1112, στήλ. β', στίχ. 9 γραπτέον συντελούν ἀντὶ συντελοῦντες.

Ἐν σελ. 1110, στήλ. β', στίχ. 34 γραπτέον κατεστράφη δὲ ἀντὶ κατεστράφη.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἀποχωρήσαντος προσωρινῶς ἔνεκα ἀσθενείας τοῦ ἐν Κῷ ἀντιπροσώπου Πανοσιολ. Ἀρχιδιακόνου κ. Ἀγαθαγγέλου Π. Λαγίδου, ἡ ἀντιπροσωπεία τοῦ «Ἱ. Πολυκάρπου» τῇ ὑποδείξει αὐτοῦ ἀνατίθεται τῷ ἔλλογίμῳ κ. Ἰωάννῃ Περιδῇ, πρὸς ὃν δέον ν' ἀποτείνωνται οἱ κ. κ. συνδρομηταί. Ἐκφράζονται δὲ καὶ θερμαὶ εὐχαὶ ὑπὲρ ταχείας ἀναρρώσεως τοῦ φίλου Ἀρχιδιακόνου.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΙΟῦ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ

Ἀδριον Κυριακὴν 26 Αὐγούστου οἱ ἱεροκήρυκες τῆς Θερησκευτικῆς Ἀδελφότητος «Εὐσεβείας» θὰ κηρύξωσιν ὡς ἐξῆς:

Ὁ ἱερολογ. κ. Γρ. Ὁρφανίδης π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναφ Βουρνόβα.

Ὁ ἱερολογ. κ. Γ. Πασχάλης π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναφ Ἁγίων Ἀναργύρων.

Ὁ ἐλλόγ. κ. Π. Κατσιναβάκης π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναφ Ἁγίας Τριάδος, μ.μ. δὲ ἐν τῇ σχολῇ Τιμίου Προδρόμου (Σχοινάδικα).

Ὁ ἐλλόγ. κ. Ἄνδρ. Κουρνιακτῆς μ. μ. ἐν τῇ σχολῇ ἁγ. Νικολάου.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐν Σμύρνῃ	Γρ. ἀργ.	24
» ταῖς ἐπαρχίαις.	»	30
» τῷ ἐξωτερικῷ	φρ. χρ.	7
» Ἀμερικῇ	φρ. χρ.	10

Ἐκαστον τεῦχος μεταλ. 2

Ἱπεύθυνος: Π. Γ. ΔΟΥΚΕΒΛΛΗΣ = Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ο ΕΡΜΗΣ.